

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **G.T.**

skazanego za przestępstwo z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 lipca 2025r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 listopada 2024r., sygn. akt II AKa 104/24, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 18 stycznia 2024r., sygn. akt IV K 164/23

**I. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania;**

**II. obciąża Skarb Państwa wydatkami związanymi z
rozpoznaniem kasacji.**

Jarosław Matras

Jerzy Grubba

Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 18 stycznia 2024r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV K 164/23, **G.T.** został uznany winnym popełnienia trzech przestępstw, a mianowicie z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k., za który Sąd wymierzył mu karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz dwóch przestępstw z art. 300§2 k.k., przy ustaleniu, że G.T. dopuścił się ich działając w krótkich odstępach czasu i przy wykorzystaniu takiej samej sposobności, za co, na mocy art. 91§1 k.k. w zw. z art. 300§2 k.k. Sąd skazał go na karę roku pozbawienia wolności. Na mocy art. 91§2 k.k. w zw. z art. 86§1 k.k. Sąd połączył wymierzone jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzekł w ich miejsce karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Sąd dokonał ponadto stosownego zaliczenia w oparciu o treść art. 63§1 k.k. oraz orzekł o kosztach postępowania.

Apelację w niniejszej sprawie wywiódł obrońca skazanego, podnosząc w niej zarzuty naruszenia przepisów postępowania karnego, m.in. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 5§2 k.p.k. i art. 2§2 k.p.k., a także naruszenia prawa materialnego w postaci art. 286§1 k.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 listopada 2024r., sygn. akt II AKa 104/24, zaskarżony wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy.

Obecnie kasację od wskazanego orzeczenia wywiódł obrońca skazanego, podnosząc w niej następujące zarzuty obrazy przepisów postępowania mającej istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, „poprzez nienależyte obsadzenie składu sądu, polegające na orzekaniu w niniejszej sprawie przez sędziego X.Y., który powołanie na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Lublinie uzyskał w oparciu o rekomendacje Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018r., poz. 3), co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439§1 pkt 2 k.p.k.”;
2. art. 2§2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5§2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k., „poprzez istotną obrazę generalnych zasad procesu karnego nakazujących dążenie do ustalenia

prawdy materialnej - w szczególności popełnienia przez G.T. zarzucanego mu czynu - w oparciu o ujawnione w toku postępowania dowody ocenione z zasadami obiektywizmu, z zachowaniem domniemania niewinności oskarżonego, przy szczególnym uwzględnieniu obowiązku rozstrzygania nie dających się usunąć istniejących wątpliwości na jego korzyść, z zachowaniem zasady swobodnej oceny dowodów bez niedopuszczalnego preferowania jakichkolwiek z nich w zakresie czynienia ustaleń w ramach inicjatywy dowodowej - w tym wyjaśnień oskarżonego”;

3. art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k., „poprzez nienależyte rozważenie zarzutów apelacyjnych zawartych w środku odwoławczym obrońcy dotyczących art. 4, art. 7. art. 410 k.p.k. polegających na nieuwzględnieniu szeregu istotnych okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, ujawnionych w postępowaniu dowodowym, zarówno w postępowaniu przygotowawczym jak i przed Sądem I instancji, a mających zasadnicze znaczenie dla rekonstrukcji stanu faktycznego oraz przyjęcie niekorzystnej dla skazanego wersji rzeczywistego przebiegu zdarzeń, o których mowa w akcie oskarżenia, w sytuacji gdy prawdziwy ich przebieg nie może zostać jednoznacznie i kategorycznie przedstawiony, tak jak widzą go Sądy, co eliminuje możliwość postawienia G.T. zarzutu określonego w art. 286§1 k.k. i skutkować winno uniewinnieniem oskarżonego, a w konsekwencji odniesienie się do zarzutów w uzasadnieniu wyroku lakonicznie i w sposób odbiegający od wymogu ich rzetelnej oceny, co umożliwiło przeprowadzenie prawidłowej kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku”.

Stawiając powyższe zarzuty obrona wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie w całości i przekazanie sprawy właściwemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie podnieść należy, że podniesiony przez obrońcę skazanego zarzut nienależytej obsady sądu w postępowaniu odwoławczym, tj. wystąpienia w sprawie bezwzględnej przesłanki odwoławczej określonej w art. 439§1 pkt 2 k.p.k., okazał się o tyle zasadny, że doprowadził do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu

Apelacyjnego w Lublinie i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Jednocześnie, charakter tego uchybienia spowodował, że Sąd Najwyższy ograniczył rozpoznanie kasacji wyłącznie do niego.

Dokonując rozważań w przestrzeni ww. problematyki przede wszystkim odwołać się należy do treści uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020r. (BSA-I-4110-1/20), podkreślając, że wykładnia prawa zawarta w tej uchwale jest obowiązująca i w myśl art. 87 ust. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym wiąże wszystkie składy tego Sądu jako zasada prawna. Jak wynika z treści pkt 2-go tej uchwały: „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439§1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.”

Każdorazowo zatem, o ile sąd stanie przed koniecznością zbadania przesłanki należytej obsady sądu, wątpliwość powyższa winna znaleźć swoje rozstrzygnięcie poprzez przeprowadzenie stosownego testu. Nie sposób nie dostrzegać jednak i tego, że problematyka ta w kontekście zasiadania w konkretnych składach Sądu Apelacyjnego w Lublinie Sędziego tego Sądu – X.Y. była już kilkakrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. I tak stosowne testy Sąd Najwyższy prowadził w stosunku do tego Sędziego kilkakrotnie – miało to miejsce w sprawach II KK 351/23, II KK 251/23, II KK 575/23, II KK 503/23, II KK 169/24, II KK 134/24, II KK 308/24, II KK 356/24 oraz II KK 131/25. Każdorazowo analizy przeprowadzane w tych sprawach kończyły się dla tego sędziego negatywnym wynikiem testu, co skutkowało uchylaniem zaskarżonych wyroków.

W związku z powyższym, nie zachodzi potrzeba ponownego drobiazgowego przywoływania i powtarzania ustaleń. Wystarczające będzie wskazanie, jak uczynił

to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 czerwca 2025r., sygn. akt II KK 131/25, na udzielenie przez sędziego X.Y. poparcia sędziemu Z.Ł. kandydującemu do „zreformowanej” Krajowej Rady Sądownictwa, co miało miejsce w 2018 roku. Okoliczność ta, jak podniesiono w uzasadnieniu przywołanego wyżej orzeczenia, świadczy o akceptowaniu przez Sędziego przeprowadzanej wówczas „reformy wymiaru sprawiedliwości”, dokonywanej zgodnie z oczekiwaniami ówczesnego obozu władzy publicznej, która w konsekwencji doprowadziła do głębokiego kryzysu w polskim porządku prawnym, sięgającego fundamentów funkcjonowania państwa prawnego.

Jak zauważono, wyrazem poparcia sędziego X.Y. dla zachodzących „reform” było również wzięcie przez niego udziału w konkursie na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego przed wadliwie konstytucyjnie ukształtowaną Krajową Radą Sądownictwa, choć sama ta okoliczność, w przeciwieństwie do powyższej, nie miała decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Wskazane okoliczności przesądziły o stwierdzeniu wystąpienia w odniesieniu do składu Sądu Apelacyjnego rozpoznającego niniejszą sprawę przesłanki z art. 439§1 pkt. 2 k.p.k.

Wobec zachodzenia wskazanej powyżej bezwzględnej przesłanki odwoławczej zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Zważywszy na przyczynę uchylenia zaskarżonego wyroku przedwczesne byłoby ocenianie przez Sąd Najwyższy zasadności pozostałych zarzutów podniesionych w kasacji. Będą one musiały stać się przedmiotem oceny w ponowionym postępowaniu apelacyjnym prowadzonym przez prawidłowo obsadzony Sąd.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

Jarosław Matras

Jerzy Grubba

Paweł Wiliński

[WB]

[a.ł.]

